

Fryslân heeft veel te veel bedrijfskavels

- **Oproep aan provincie om nullijn aan gemeenten op te leggen**
- **Rapport: leegstaande terreinen zijn voldoende voor toekomstige vraag**
- **Peter Halbersma**

Leeuwarden | De omgang met bedrijventerreinen in Fryslân moet radicaal anders. De huidige kavels bieden voldoende plek voor toekomstige bedrijvigheid. Gemeenten moeten zich daarom niet meer richten op verkoop van nieuwe kavels, maar verouderde terreinen opknappen en beleid afstemmen. De provincie zal daarin de leiding moeten nemen.

Dat bepleiten landschapsarchitect Peter de Ruyter, directeur van de Friese milieufederatie Hans van der Werf en lector Brainport aan Fontys Hogescholen Cees-Jan Pen. „Het idee dat bedrijven zich weer aandienen is een utopie. En toch lijkt het erop dat de provincie wil gaan uitbreiden. Waar ben je dan mee bezig”, vraagt Van der Werf van de milieufederatie zich af. In het coalitieakkoord van de provincie staat dat aan kleine kernen de ruimte wordt geboden voor bedrijvigheid. De provincie beslist over de toekenning van nieuwe terreinen, gemeenten vullen het vervolgens in.

Uit een dit voorjaar uitgebracht prognoserapport over de vraag naar Friese bedrijfskavels staat dat ‘in het gunstigste scenario de uitgifte (van nieuwe terreinen) gelijk is aan het afgelopen decennium’. Tussen 2004 en

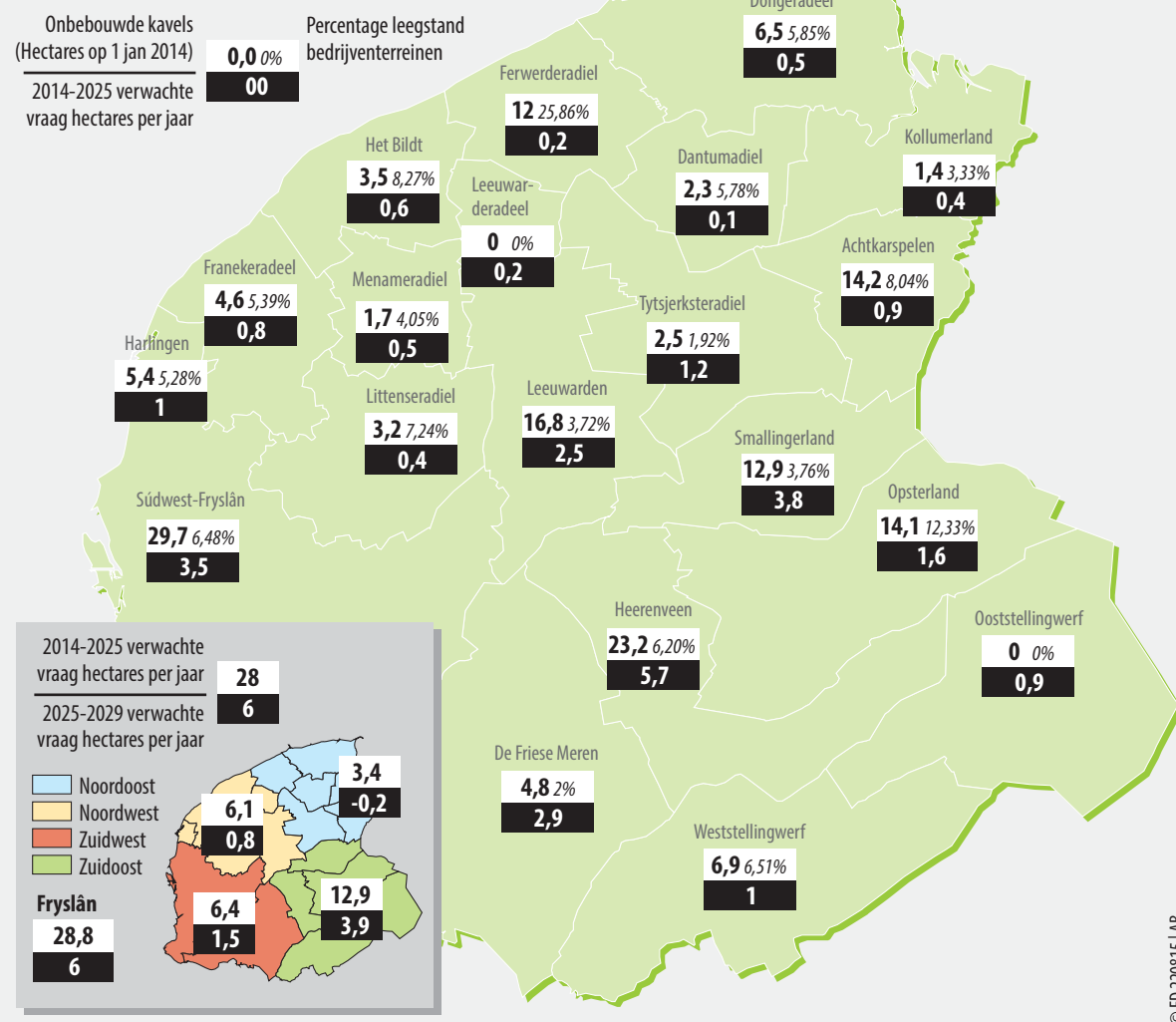
2013 halveerde die vraag al ten opzichte van de tien jaar daarvoor. Er ligt in Friese gemeenten nog 166 hectare aan braakliggende kavels. De verwachte vraag ligt, volgens het waarschijnlijke scenario, tot 2025 op 29 hectare per jaar. De behoefte zakt daarna naar jaarlijks zes hectare.

Landschapsarchitect De Ruyter bracht vijf jaar geleden een advies uit namens Atelier Fryslân. Een moratorium op nieuwe bedrijventerreinen en het tegengaan van veroudering en verrommeling van bestaande gebieden werd daarin al bepleit. Dat met de adviezen niets is gedaan, noemt De Ruyter een gemiste kans. Door de crisis heeft de bedrijfsontwikkeling echter vrijwel stilgelegen, en dus is er een nieuwe mogelijkheid.

„De economie komt weer wat op gang en dat betekent dat je de stap naar een derde generatie bedrijventerreinen kunt maken”, zegt de landschapsarchitect uit Haarlem. „Ze moeten onderdeel worden van het unieke Friese landschap. Nu zijn het, zeker ’s avonds en in het weekend, gebieden waar je liever niet komt. Maak ze het visitekaartje van een stad of dorp en verbind ze met het landschap door de aanleg van wandel- en fietspaden, boomgroepen en water.”

De inpassing in het Friese landschap draagt bij aan de ontwikkeling van toerisme en recreatie in de provincie. Als goede voorbeelden gelden het bedrijventerrein van Ternaard (combinatie van wonen en werken) en De Woudfennen in Joure (ruimte om te recreëren in een groene setting). De Ruyter: „De grondprijs is

Bedrijventerreinen 2004-2025

De situatie in Fryslân wat bedrijfskavels betreft. In het witte balkje het aantal hectares dat per 1 januari 2014 braak lag en het percentage leegstand van bedrijventerreinen. In het zwarte balkje de verwachte vraag naar bedrijfshectares in de periode 2014-2025. Inzet: de situatie uitgesplitst naar de vier Friese regio's.

niet leidend. Werkgevers kijken naar de werk- en leefomgeving voor hun werknemers als ze zich willen vestigen. Die moet je dan niet verkwanselen.” Nu is naar schatting 30 procent van de terreinen verouderd.

Friese gemeenten, en vooral Heerenveen, namen de afgelopen jaren al verliezen op verwachte grondverkoop. Toch liggen er nog genoeg kavels te wachten op invulling. Om bedrijven de juiste plek te bieden, moeten gemeenten elkaar ook wat gunnen, zegt lector Brainport Cees-Jan Pen. „Gemeenten zijn bang de vestiging van een bedrijf te missen, maar nu zijn die halflege en kwalitatief marginale bedrijventerreinen echt geen visitekaartje. Als je minder aanbod hebt, is het bovendien voor bedrijven minder gunstig te verhuizen

Nu zijn bedrijventerreinen, zeker 's avonds en in het weekend, gebieden waar je liever niet komt

en zullen ze in de huidige locatie investeren. Zo verduurzamen de terreinen. Als de provincie uitgaat van een groei van nul, komt het allemaal aardig in balans”, meent Pen. „Ik hoop

ook dat Gedeputeerde Staten het bestuurlijk lef heeft om gebruik te maken van de aanwijzingsbevoegdheid als regio's niet fors schrappen in plannen.”

Verantwoordelijk gedeputeerde Klaas Kielstra (VVD) laat weten dit na jaar met Friese regio's in gesprek te gaan en volgend voorjaar beleid te formuleren. „Op het eerste gezicht lijkt er niet veel vraag meer te zijn. We moeten kijken waar te veel grond is en waar te weinig, en ruimte bieden voor maatwerk”, aldus Kielstra. „Het spreekt voor zich dat we niet toestaan dat een bedrijf als A-ware zich vestigt in De Westeren. De schaal moet bij het dorp passen met oog voor ruimtelijke kwaliteiten.”